

Õiend Tartu Linnavalitsuse istungi protokollis kantava otsuse "Seisukoha esitamine linnavolikogu liikme Jüri Ginteri ettepanekutele linnavolikogu määruse „Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja -gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord” eelnõu kohta” juurde

Tartu Linnavalikogu liige Jüri Ginter esitas 16. detsembril 2013. a linnavolikogu menetluses oleva määruse „Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja -gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord” eelnõu täiendamiseks koos ettepanekut.

1. Ettepanek

„Võtta vastu otsus või määrus, millega delegeerime selle määruse vastuvõtmise valitsusele. Põhjendus: Siis väheneb dubleerimine ja linnavalitsus saab reguleerida vastuvõtu ühes õigusaktis. See annaks aega sisuliste muudatuste läbiarutamiseks hariduskomisjonis.”

Kui linnavolikogu annaks linnavalitsusele volituse kooli vastuvõtu tingimuste ja korra kehtestamiseks, väheneks killustatus tõepoolest, sest vastava regulatsiooni saaks kehtestada ühe õigusaktiga.

Senini on aga linnavolikogu tahtnud säilitada endal otsustusõigust. Seetõttu kujunes Tartus välja ka olukord, kus linnavolikogu kinnitab vastuvõtu korra.

Kuna linnavalitsusele ei olnud teada, et linnavolikogu on nõus ühest oma pädevusest loobuma, siis esitati linnavolikogule ettepanek määruse eelnõu vastuvõtmiseks, millega otsustatakse sisuliselt reeglite üle.

Kui linnavolikogu on valmis andma linnavalitsusele vastava volitusnormi, siis on linnavalitsus valmis esitama tulevikus ka vastava eelnõu volitusnormi saamiseks. 2014/2015. õa vastuvõtt koolidesse algab juba veebruaris 2014. Uue eelnõu menetlusse võtmine aga tähendaks, et linnavolikogu saaks seda arutada alles 23.01.2014. Sellisel juhul teavitaksime linnaelanike ebamõistlikult vähe aega muutustest ette.

Praegu kehtiva määrusega ei ole võimalik mõistlikult 2014/2015. õa vastuvõttu korraldada. Seepärast on vaja vastu võtta esitatud eelnõu. Eelnõu on haridusosakonnas haridusspetsialistide ja koolijuhtidega põhjalikult läbi arutatud ja vastab praeguste vajadustele.

Veel tuleb juhtida tähelepanu asjaolule, et kui linnavolikogu annab linnavalitsusele vastava volitusnormi, siis ei arutata eelnõud enam hariduskomisjonis. Kuigi J. Ginter on leidnud, et selliselt võidaks aega sisuliste muudatuste läbiarutamiseks hariduskomisjonis, siis tegelikkuses tähendaks volitusnormi andmine sisulise arutelu viimist linnavalitsuse tasandile.

Küll aga on linnavalitsus tänulik linnavolinikele nii suure usalduse eest.

2. Ettepanek

„Lükata edasi koolivalmiduskaardi esitamise kuupäev “... hiljemalt 1. septembriks”.

Põhjus: see võimaldab lasteaedades need kaardid põhjalikumalt läbi mõelda. Seni on osa kaarte kahjuks pealiskaudsed. Lisaks sellele areneb laps poole aastaga oluliselt ja sügisel on vähe kasu vananenud infost.”

Koolivalmiduskaart on määruse eelnõus küll nimetatud ühe taotluse lisana, kuid koolid ei jätta selle puudumisel või hilisema esitamise pärast õpilast vastu võtmata. Koolil puudub võimalus kontrollida, kas laps oli kodune või käis lasteaias, seega peab ta usaldama vanemat, kes ise otsustab, kas ta esitab koolivalmiduskaardi. Seega ei saa ta vastuvõtu otsust siduda selle olemasolu või puudumisega.

Koolivalmiduskaardi esitamisega seoses ei ole olnud probleeme, mis vajaksid regulatiivset sekkumist. Tartu lasteaiad annavad koolivalmiduskaardi hiljemalt lasteaias nõ lõpupeol mais-juunis. Koolid ega vanemad ei ole teavitanud haridusosakonda, et nende esitamise või saamisega esineks probleeme.

Selge on ka see, et kui laps lahkub mais-juunis lasteaiast (üksikud lapsed jäävad lasteaias kooli alguseni) ning suvel on õpetajad puhkusel, siis septembrikuu alguseni lasteaiad koolivalmiduskaarte ei koosta.

Kuna regulatsiooni täiendamine ei anna lisandväärtust dokumendikäibe korraldamisele, siis ei pea linnavalitsus taolist täiendust vajalikuks.

3. Ettepanek

„Jätta välja lause, mis näeb ette avatavate klasside arvu suurendamise koolides, mis töötavad kahes vahetuses olukorras, kus osades koolides on klassid tühjad või pooltühjad.

Põhjus: linn peaks taotlema, et kõigis koolides oleks ühtlane tase ja mitte täiendavalt toetama neid koole, mis on niigi eelisolukorras.”

Eelnõus ei ole sätet, mis näeb ette avatavate klasside arvu suurendamise koolides, mis töötavad kahes vahetuses. Eelnõu § 2 lg 2 on sätestatud, et linnavalitsus võib vajadusel muuta avatavate esimeste klasside arvu.

Tegemist on kaalutusotsusega, mille tegemisel lähtub linnavalitsus kindlasti õpilaste turvalisusest ja otsib mõistlikke lahendusi, mis ei koormaks erinevaid osalisi ebaproportsionaalselt. Arvestades esimestesse klassidesse tulevate õpilaste arvu muutusi järgmistel aastatel, on linnavalitsusel vajalik paindlik võimalus olukorra hindamiseks ja vastavate otsuste tegemiseks.

Kuna eelnõus puudub lause, mille väljajätmist soovitakse, siis ei saa seda välja jätta.

4. Ettepanek

„Jätta seletuskirjast välja ekslikud väited selle kohta, justkui volikogu peab selle korra ise vastuvõtma ja ei saa seda linnavalitsusele delegeerida. Samuti ei pea volikogu osa pädevusest koolidele delegeerima, vaid linnavalitsus võib kehtestada tingimused ja korra ühe õigusaktiga.

Põhjus: See muudaks olukorra selgemaks. KOKS § 22. Volikogu pädevus (2) Seadusega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsusüksuse või kohaliku omavalitsusorgani pädevusse antud küsimusi otsustab kohaliku omavalitsuse volikogu, kes võib delegeerida nende küsimuste lahendamise valitsusele."<https://www.riigiteataja.ee/akt/13312632?leiaKehtiv#para22>"

Eelnõu õiend koostati lähtuvalt eelnõu kontekstist ning välja toodi põhjus, miks võib linnavolikogu vastuvõtu korra kehtestada.

Kui eelnõu oleks esitatud volitusnormi andmise kohta, siis oleks eelnõus välja toodud ka linnavolikogu õigus volitusnormi andmiseks.

Õiendis ei ole võimalik iga õigusnormi rakendamisel välja tuua kõiki võimalikke rakendusviise. Kuna Tartu linnas oli senini linnavolikogu soovinud vastuvõtu korda ise kehtestada, siis on eelnõus välja toodud alus, millest tuleneb linnavolikogu vastav pädevus.

Vastavalt KOKS § 22 lg 2 ongi linnavolikogul õigus ja kohustus otsustada kooli pidaja pädevusse antud küsimusi, kui ta ei ole vastavat õigust delegeerinud. Tartu Linnavolikogu ei ole vastavat volitusnormi andnud, seega on vastuvõtu korra kehtestamine praegu linnavolikogu pädevuses.

Pärast uue põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse vastuvõtmist jagas linnavolikogu pädevused linnavalitsuse ja enda vahel. Linnavolikogu delegeeris oma 16. detsembri 2010. a määrusega nr 29 „Volituste andmine põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse rakendamiseks” (<http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/web/viited/VOLM2010121600029>) teatud kooli pidajale pandud ülesanded linnavalitsusele. Seejuures ei antud linnavalitsusele volitust vastuvõtu korra kehtestamiseks, kuna linnavolikogu soovis seda ise teha.

Linnavolikogu 16. detsembri 2010. a määruse nr 29 muutmise käigus saab linnavolikogu delegeerida linnavolikogule vastuvõtu korra kehtestamise õiguse. Linnavalitsus võtab vastava eelnõu ettevalmistamise oma töökavasse, kuid see tehakse arvestusega, et linnavalitsus saab oma määrusega reguleerida hiljemalt 2015/2016. õa vastuvõttu.

5. Ettepanek

„Kõik põhikoolid peaksid olema elukohajärgsed koolid.

Põhjus: inglise keele süvaõpe ei ole põhjus. Seda tehakse ka teistes koolides. Süvaõppe peaks olema pigem huvihariduse teema.”

Elukohajärgse põhikooli määramise tingimuste ja korra kehtestamine on linnavalitsuse pädevuses ning esitatud eelnõu seda ei reguleeri. Seega ei saa ka vastavat ettepanekut siinkohal arvestada.

Täpsustuseks veel, et linnavalitsusel on kavatsus vastu võtta regulatsioon, mille kohaselt on kõik munitsipaalpõhikoolid elukohajärgsed põhikoolid, kuid põhikooli elukohajärgseks kooliks määramise tingimused on erinevad. Enamik koole määratakse elukohajärgseks kooliks lapse elukoha ja kooli vahemaast lähtuvalt, teine osa aga vanema soovil. Vanema soovil määratakse kool elukohajärgseks kooliks õdede-vendade kooli järgi või muul põhjusel.

Ka Miina Härma Gümnaasium on vanema soovil määratav elukohajärgne kool, kui laps on täitnud kooli vastuvõtu tingimused.

Kindlasti jätkab aga linnavalitsus arutamist, milline on Tartu koolivõrk ning millises suunas peaks see arenema. Seega jätkub ka arutelu, millistel tingimustel määratakse lastele elukohajärgne kool.

Kuna aga vastav regulatsioon ei ole esitatud eelnõu esemeks, siis ei saa ettepanekut arvestada.

6. Ettepanek

*„Kui lapsel on mõlemad vanemad, siis peaksid taotlusele alla kirjutama mõlemad vanemad.
Põhjus: see aitab ära hoida hilisemad vaidlused, kui üks vanem pole nõus teise vanema poolt valitud kooliga. Erandjuhul võib vastu võtta ka ühe vanema allkirjaga taotluse, kuid sel juhul on linn teadlik, et antud lapsega võib tulla vaidlusi.”*

Tartu linnas astub esimestesse klassidesse praegu ca 1200 õpilast, kuid mõne aasta pärast juba 1400-1500 õpilast. Neid õpilasi, kellel on vanematel hooldusõiguse vaidlus (ehk vanematel pole selge, kellel on suurem õigus lapse nimel otsuste tegemiseks), on vähe. Üldjuhul on vanemad otsuse kooskõlastanud või lapse nimel teeb otsuseid teda kasvatav isik või isik, kellel on hooldusõigus.

Tegelikus elus tuleb probleemseid olukordi väga harva ette ja neid tuleb lahendada üksikjuhtumi asjaolude alusel. Taolise täiendava kohustuse panemine ca 1000 inimesele on ülemäära koormav ja ebaefektiivne. Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele.

Pealegi ei lahendaks kahe allkirja nõudmine olukorda. Kui vanemad ei saa taotluse esitamises kokkuleppele, ei saa ju laps jääda kooli tulemata. Kui meil tekib vanematega kontakt, on meil võimalik vähemalt seda mõjutada, et laps kooli jõuaks. Lõpuks tuleb olukord ikkagi lahendada üksikjuhtumina arvestades olukorda.

Kindlasti raskendaks see ka nende laste kooli vastuvõtmist, kelle üks vanematest töötab välismaal. Ta ei pruugi saada anda oma allkirja linna kehtestatud ajal.

Kuna ettepanekuga nõustumine tooks vanematele kaasa üleliigseid ebameeldivusi ning haldusmenetlus ei toimiks seejärel enam lihtsalt ja kiirelt, siis ei saa ettepanekuga nõustuda.